A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. október 2.*

„Előzetes döntéshozatal – Uniós polgárság – 2004/38/EK irányelv – Olyan harmadik országbeli állampolgár tartózkodási joga, aki kiskorú uniós polgárok közvetlen felmenője – A 7. cikk (1) bekezdésének b) pontja – Az elegendő forrásokra vonatkozó feltétel – Tartózkodási okmány és munkavállalási engedély nélkül végzett munkából származó jövedelmekből eredő források”

A C-93/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Court of Appeal in Northern Ireland (Észak-Írország fellebbviteli bírósága, Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2018. február 9-én érkezett, 2017. december 15-i határozatával terjesztett elő az

**Ermira Bajratari**

és

a **Secretary of State for the Home Department**

között,

az **Aire Centre**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), A. Rosas, L. Bay Larsen és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. január 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– E. Bajratari képviseletében R. Gillen solicitor, H. Wilson BL és R. Lavery QC,

– az Aire Centre képviseletében C. Moynagh solicitor, R. Toal BL, G. Mellon BL, A. Danes QC és A. O’Neill QC,

* Az eljárás nyelve: angol.

– az Egyesült Királyság kormánya képviseletében F. Shibli és R. Fadoju, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: D. Blundell barrister,

– a cseh kormány képviseletében M. Smolek, J. Vláčil és A. Brabcová, meghatalmazotti minőségben,

– a dán kormány képviseletében J. Nymann-Lindegren, M. Wolff és P. Ngo, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében M. Bulterman és C. S. Schillemans, meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében kezdetben G. Hesse, később J. Schmoll, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Montaguti és J. Tomkin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. június 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Ermira Bajratari és a Secretary of State for the Home Department (belügyminiszter, Egyesült Királyság) között E. Bajratarinak az Egyesült Királyságban tartózkodáshoz való joga tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

## Jogi háttér

3 A 2004/38 irányelv (10) preambulumbekezdése értelmében:

„A tartózkodási jogukkal élő személyek […] nem jelenthetnek a fogadó állam [helyesen: fogadó tagállam] szociális segítségnyújtási rendszerére indokolatlan terhet a tartózkodás egy kezdeti időszakában. Ennél fogva az uniós polgárok és családtagjaik három hónapnál hosszabb tartózkodáshoz való jogát feltételekhez kell kötni.”

4 A 2004/38 irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

1. »uniós polgár«: egy tagállam állampolgárságával rendelkező bármely személy;

2. »családtag«:

[…]

d) az uniós polgár, házastársa vagy a b) pontban meghatározott élettársa eltartott egyenes ági felmenői;

3. »fogadó tagállam«: az a tagállam, ahova az uniós polgár költözik [helyesen: utazik] azért, hogy a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát gyakorolja.”

5 A 2004/38 irányelvnek a „Kedvezményezettek” címet viselő 3. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ezt az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárokra, akik olyan tagállamba költöznek [helyesen: utaznak], vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő vagy hozzájuk csatlakozó, a 2. cikk 2. pontjában meghatározott családtagjaikra.”

6 Ezen irányelvnek „Tartózkodás joga három hónapot meghaladóan” címet viselő 7. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

Valamennyi uniós polgárt megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén három hónapot meghaladó időtartamra, ha:

a) munkavállalók vagy önálló vállalkozók a fogadó tagállamban; vagy

b) elegendő forrásokkal rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet [helyesen: ne jelentsenek terhet] a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek; vagy

c) – tanulmányok folytatásának fő céljából, ideértve a szakképzést is, beiratkoztak egy magán- vagy közoktatási intézménybe, amelyet a fogadó tagállam akkreditált vagy tart fenn jogszabályai vagy közigazgatási gyakorlata alapján, és

– teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek a fogadó tagállamban, és nyilatkozattal vagy választásuk szerint más azzal egyenértékű eszközzel bizonyítják a megfelelő [helyesen: illetékes] nemzeti hatóságnál, hogy elegendő forrással rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy a tartózkodásuk időtartama alatt ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére; vagy

d) az a), b) vagy c) pontban meghatározott feltételeket teljesítő uniós polgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagok.”

7 Ugyanezen irányelv „A tartózkodási jog megtartása” címet viselő 14. cikkének (2) bekezdése a következőt mondja ki:

„Az uniós polgárok és családtagjaik mindaddig rendelkeznek a 7., 12. és 13. cikkben előírt tartózkodási joggal, amíg megfelelnek az azokban meghatározott feltételeknek.

[…]”

8 A 2004/38 irányelvnek „A beutazási és tartózkodási jog közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból való korlátozása” című VI. fejezetében ezen irányelv 27. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) E fejezet rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamok korlátozhatják az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, állampolgárságra tekintet nélkül, közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból. Ezek az okok nem szolgálhatnak gazdasági célokat.

(2) A közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán alapulhatnak. Korábbi büntetőítéletek önmagukban nem képezhetik ezen intézkedések meghozatalának az alapját.

Az érintett egyén személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell, hogy jelentsen a társadalom valamely alapvető érdekére. Az adott ügyhöz közvetlenül nem kapcsolódó, vagy az általános megelőzési megfontolásokon alapuló indokolások nem elfogadhatóak.”

## Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 Az alapeljárás felperese, E. Bajratari albán állampolgár, aki 2012 óta Észak-Írországban tartózkodik.

10 Az alapeljárás felperesének házastársa, Durim Bajratari, aki szintén Észak-Írországban tartózkodó albán állampolgár, tartózkodási kártyával rendelkezett, amely feljogosította őt arra, hogy a 2009. május 13-tól 2014. május 13-ig terjedő időszakban az Egyesült Királyságban tartózkodjon. E tartózkodási kártyát Toal asszonnyal, egy egyesült királysági állampolgárral korábban fennálló azon kapcsolata alapján bocsátották ki részére, amely a 2011. év elején véget ért. Jóllehet a 2011. év folyamán elhagyta az Egyesült Királyságot annak érdekében, hogy Albániában házasságot kössön E. Bajratarival, a 2012. év folyamán visszatért Észak-Írországba. A tartózkodási kártyáját soha nem vonták be.

11 A házaspárnak három gyermeke van, akik mind Észak-Írországban születtek. Gyermekeik közül az első kettő ír állampolgársági bizonyítványt szerzett.

12 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy D. Bajratari a 2009. év óta különböző szakmai tevékenységeket gyakorolt, továbbá hogy 2014. május 12., vagyis a tartózkodási kártyájának lejárta óta jogellenesen végez munkát, mivel nem rendelkezik tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel. Ezenkívül meg kell jegyezni, hogy a család egyik tagja sem utazott soha az Unió valamely más tagállamába és nem is lakott ott, továbbá hogy D. Bajratari jövedelmei képezik a család rendelkezésére álló egyedüli forrásokat.

13 E. Bajratari az első gyermekének megszületését követően, 2013. szeptember 9-én kérelmet nyújtott be a Home Office-hoz (belügyminisztérium, Egyesült Királyság) a 2004/38 irányelv alapján fennálló, származékos tartózkodási joga elismerése iránt, az uniós polgárnak minősülő gyermeke feletti tényleges felügyeletet ellátó személyként betöltött jogállására hivatkozva, és előadva, hogy ha megtagadnák tőle a tartózkodási kártyát, ezzel megfosztanák gyermekét az őt uniós polgárként megillető jogaitól.

14 E kérelmet a Secretary of State for the Home Department (belügyminiszter) 2014. január 28-i határozatában két indok alapján utasították el, vagyis egyrészt annak alapján, hogy E. Bajratari nem felel meg 2004/38 irányelv értelmében vett, „családtagra” vonatkozó feltételnek, másrészt pedig annak alapján, hogy gyermeke nem teljesíti az említett irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában rögzített, önfenntartásra vonatkozó követelményt. A teljes körű egészségbiztosításra vonatkozó követelményt ugyanakkor nem vitatták.

15 2015. június 8-án a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú bíróság [bevándorlási és menekültügyi tanács], Egyesült Királyság) elutasította E. Bajratarinak a Home Office (belügyminisztérium) határozatával szemben előterjesztett jogorvoslati kérelmét. 2016. október 6-án az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (másodfokú bíróság [bevándorlási és menekültügyi tanács], Egyesült Királyság) elutasította E. Bajratari második jogorvoslati kérelmét. E. Bajratari ekkor kérelmet terjesztett a Court of Appeal in Northern Ireland (Észak-Írország fellebbviteli bírósága, Egyesült Királyság) elé az iránt, hogy e bíróság engedélyezze az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (másodfokú bíróság [bevándorlási és menekültügyi tanács]) ítéletével szembeni fellebbezést.

16 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a Bíróság korábban már megállapította, hogy a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában támasztott követelmény, amely szerint az uniós polgárnak elegendő forrásokkal kell rendelkeznie, teljesül, amennyiben e források az uniós polgár rendelkezésére állnak, továbbá hogy e források eredetére nem vonatkozik előírás (lásd ebben az értelemben: 2004. október 19-i Zhu és Chen ítélet, C-200/02, EU:C:2004:639, 30. pont; 2013. október 10-i Alokpa és Moudoulou ítélet, C-86/12, EU:C:2013:645, 27. pont). Ugyanakkor az említett bíróság kiemeli, hogy a Bíróság nem foglalt állást konkrétan abban a kérdésben, hogy figyelembe kell-e venni a nemzeti jog értelmében jogellenes munkavállalásból eredő jövedelmeket.

17 E feltételek mellett a Court of Appeal in Northern Ireland (Észak-Írország fellebbviteli bírósága) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A nemzeti jog alapján jogellenes munkavállalásból származó jövedelem egészben vagy részben megalapozhatja-e [a 2004/38 irányelv] 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti elegendő források rendelkezésre állását?

2) Ha igen, [ezen irányelv] 7. cikk[e] (1) bekezdésének b) pontja teljesülhet-e, ha a munkavállalás kizárólag jogellenes jellege miatt minősül bizonytalannak?”

## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

### *Az elfogadhatóságról*

18 Az Egyesült Királyság kormánya kiemeli, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztését követően E. Bajratari első két gyermekétől megvonták az ír állampolgárságot, vagyis a továbbiakban sem az uniós polgári jogállás, sem pedig az abból eredő jogok nem illetik meg őket. Így e kormány azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekben felvetett problémák hipotetikussá váltak, ezért pedig a Bíróságnak meg kell tagadnia e kérdések megválaszolását.

19 E. Bajratari és az Aire Centre pontosítja, hogy az E. Bajratari első két gyermeke állampolgárságának érvénytelenítése tárgyában az ír hatóságok által hozott határozat vitatása érdekében bírósági jogorvoslati kérelmet terjesztettek elő, továbbá hogy e kérelem elbírálása jelenleg folyamatban van a High Court (felsőbíróság, Írország) előtt.

20 E tekintetben meg kell állapítani, hogy kizárólag a jogvita tárgyában eljáró és a meghozandó határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátos jellemzőire tekintettel értékelje mind azt, hogy az előzetes döntéshozatalra utalás szükséges-e ahhoz, hogy meghozhassa az ítéletét, mind pedig azt, hogy relevánsak-e az általa a Bíróság elé terjesztett kérdések. Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan

semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2019. június 27-i Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele ítélet, C-348/18, EU:C:2019:545, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 A jelen esetben a Bíróság elé terjesztett iratanyag adataiból kitűnik, hogy E. Bajratari számára engedélyezték, hogy bírósági felülvizsgálati eljárás útján vitassa az első két gyermeke ír állampolgársági bizonyítványát érvénytelenítő határozatokat.

22 Másfelől az említett iratanyag említett adatainak egyike alapján sem állapítható meg, hogy e határozatok jogerőre emelkedtek volna.

23 Ezenkívül azon felvilágosításkérést követően, amelyet a Bíróság az eljárási szabályzatának 101. cikke alapján intézett a kérdést előterjesztő bírósághoz, e bíróság pontosította, hogy jóllehet előfordulhat, hogy az alapjogvita az érintett két gyermek ír állampolgárságának elvesztése folytán tárgytalanná válik, e jogvita a mai napig fennáll, és továbbra is érvényes.

24 E feltételek mellett az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell nyilvánítani.

### *Az ügy érdeméről*

25 Együtt vizsgálandó két kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját akként kell-e értelmezni, hogy valamely kiskorú uniós polgár elegendő forrásokkal rendelkezik ahhoz, hogy ne jelentsen indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodása időtartama alatt, még akkor is, ha e források az e tagállamban tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár apja által jogellenesen végzett munkából származó jövedelmekből erednek.

26 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy azon uniós polgárokat illetően, akik E. Bajratari első két gyermekéhez hasonlóan a fogadó tagállamban születtek, és soha nem éltek a szabad mozgáshoz való joggal, a Bíróság már megállapította, hogy ezen uniós polgároknak jogukban áll hivatkozni az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésére és a végrehajtása érdekében elfogadott rendelkezésekre (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 13-i Rendón Marín ítélet, C-165/14, EU:C:2016:675, 42. és 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 A fentiekből következik, hogy az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése és a 2004/38 irányelv E. Bajratari első két gyermeke számára főszabály szerint tartózkodási jogot biztosít az Egyesült Királyságban.

28 Ezzel együtt emlékeztetni kell arra is, hogy az EUMSZ 21. cikk értelmében minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz „a Szerződésekben és a végrehajtásukra hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel” (2016. június 30-i NA ítélet, C-115/15, EU:C:2016:487, 75. pont).

29 Konkrétan ilyen korlátozásokat és feltételeket ír elő a 2004/38 irányelv 7. cikkének (1) bekezdése, így különösen azt, hogy annak b) pontja értelmében az érintett személyeknek elegendő forrásokkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással kell rendelkezniük (2016. június 30-i NA ítélet, C-115/15, EU:C:2016:487, 75. pont).

30 Különösen a források elégséges jellegével kapcsolatos, a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltételt illetően a Bíróság már megállapította, hogy jóllehet az uniós polgárnak elegendő forrásokkal kell rendelkeznie, az uniós jog a legcsekélyebb mértékben sem ír elő a forrás eredetére vonatkozó követelményt, és ezt a forrást például az érintett kiskorú uniós polgároknak a harmadik állam állampolgárságával rendelkező szülője is biztosíthatja (2016. szeptember 13-i Rendón Marín ítélet, C-165/14, EU:C:2016:675, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 Így az, hogy azok a források, amelyekre valamely kiskorú uniós polgár a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szempontjából hivatkozni kíván, a harmadik országbeli állampolgár szülője által a fogadó tagállamban végzett munkával szerzett jövedelmekből származnak, nem képezi akadályát annak, hogy teljesítettnek lehessen tekinteni a források elégséges jellegével kapcsolatos, az említett rendelkezésben meghatározott feltételt (lásd ebben az értelemben: 2015. július 16-i Singh és társai ítélet, C-218/14, EU:C:2015:476, 76. pont).

32 Meg kell vizsgálni, hogy e megállapítás akkor is irányadó-e, ha a kiskorú uniós polgár szülője a fogadó tagállamban nem rendelkezik tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel.

33 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának szövegében semmi nem enged arra következtetni, hogy e rendelkezés szempontjából csak az olyan munkával szerzett forrásokat lehetne figyelembe venni, amelyet valamely kiskorú uniós polgár harmadik országbeli állampolgár szülője tartózkodási okmány és munkavállalási engedély alapján végez.

34 Az említett rendelkezés ugyanis csak annak megkövetelésére szorítkozik, hogy az érintett uniós polgárok elegendő forrásokkal rendelkezzenek ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, anélkül hogy bármilyen egyéb feltételt bizonyítani kellene, különösen e források eredetét illetően.

35 Másfelől emlékeztetni kell arra, hogy – mint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából is kitűnik – mivel a személyek szabad mozgásának joga mint az uniós jog alapelve tekinthető főszabálynak, a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltételeket az uniós jog által előírt korlátozások és az arányosság elvének tiszteletben tartásával kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 19-i Brey ítélet, C-140/12, EU:C:2013:565, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Ezen elv tiszteletben tartása magában foglalja, hogy az e rendelkezésben meghatározott feltételek és korlátozások alkalmazása során megtett nemzeti intézkedéseknek a kitűzött cél elérésére – vagyis a tagállamok költségvetésének védelmére (lásd ebben az értelemben: 2015. július 16-i Singh és társai ítélet, C-218/14, EU:C:2015:476, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) – alkalmasaknak és ahhoz szükségeseknek kell lenniük (a 2004/38 irányelvet megelőző uniós jogi jogforrásokat illetően lásd ebben az értelemben: 2006. március 23-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-408/03, EU:C:2006:192, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

37 E tekintetben igaz, hogy ha azok a források, amelyek abból a célból állnak valamely kiskorú uniós polgár rendelkezésére, hogy a fogadó tagállamban való tartózkodása során a saját szükségleteit és a családtagjainak szükségleteit kielégítse, a tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár szülője által e tagállamban végzett munkával szerzett jövedelmekből származnak, akkor e szülő bizonytalan helyzetére tekintettel és a tartózkodásának jogellenessége folytán nagyobb annak kockázata, hogy bekövetkezik az elegendő források elvesztése, e kiskorú uniós polgár pedig teherré válik a szociális segítségnyújtási rendszerre.

38 E szempontból az olyan nemzeti intézkedés, amely abban nyilvánul meg, hogy a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „elegendő források” fogalmából kizárja az ilyen jövedelmeket, kétségkívül lehetővé tenné az e rendelkezés által elérni kívánt cél megvalósítását.

39 Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a fogadó tagállam jogos érdekeinek védelme céljából a 2004/38 irányelv olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek a pénzügyi források tényleges elvesztése esetén teszik lehetővé e tagállam számára a cselekvést annak elkerülése érdekében, hogy a tartózkodásra jogosult személy teherré váljon az említett tagállam költségvetése számára.

40 Különösen, a 2004/38 irányelv 14. cikkének (2) bekezdése értelmében az uniós polgárok és a családtagjaik ezen irányelv 7. cikke alapján csak akkor tarthatják meg a fogadó tagállam területén való tartózkodási jogukat, ha e polgárok és a családtagjaik megfelelnek az e rendelkezésben meghatározott feltételeknek (2015. július 16-i Singh és társai ítélet, C-218/14, EU:C:2015:476, 57. pont).

41 Így a 2004/38 irányelv 14. cikke lehetővé teszi a fogadó tagállam számára annak ellenőrzését, hogy a tartózkodásra jogosult uniós polgárok és a családtagjaik a tartózkodásuk teljes időtartama alatt eleget tesznek-e a 2004/38 irányelvben ennek érdekében megállapított feltételeknek.

42 E feltételek mellett a források elégséges jellegével kapcsolatos, a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltétel akként történő értelmezése, hogy egy kiskorú uniós polgár e rendelkezés szempontjából nem hivatkozhat a fogadó tagállamban tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár szülője által az e fogadó tagállamban végzett munkából származó jövedelmekre, e feltételt az e szülő által nyújtott források eredetére vonatkozó olyan követelménnyel egészítené ki, amely az érintett kiskorú uniós polgár szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való, az EUMSZ 21. cikkben biztosított alapvető jogának gyakorlásába történő aránytalan beavatkozásnak minősülne, mivel e követelmény nem szükséges az elérni kívánt cél megvalósításához.

43 A jelen ügyben E. Bajratari észrevételeiből kitűnik, hogy D. Bajratari a 2009. év óta mindig alkalmazásban állt az Egyesült Királyságban, először egy étterem konyhafőnökeként, majd 2018 februárja óta egy autómosó alkalmazottjaként.

44 Másfelől a tárgyalás során E. Bajratari megerősítette, anélkül hogy az Egyesült Királyság kormánya ennek ellentmondott volna, hogy a D. Bajratari által a tartózkodási kártyájának lejárta ellenére továbbra is végzett munkából származó jövedelmek után megfizették az adókat és társadalombiztosítási járulékokat.

45 Végül a Bíróság rendelkezésére álló iratanyagban semmi nem utal arra, hogy E. Bajratari gyermekei az elmúlt tíz évben az Egyesült Királyságban szociális segélyt vettek volna igénybe. Ráadásul, mint az kitűnik a jelen ítélet 14. pontjából, a teljes körű egészségbiztosításra vonatkozó, a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltétel a jelen ügyben nem vitatott.

46 Márpedig az olyan nemzeti intézkedés, amely lehetővé teszi az érintett tagállam hatóságai számára, hogy valamely kiskorú uniós polgárral szemben megtagadják a tartózkodási jogot azon az alapon, hogy azok a források, amelyekre a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szempontjából hivatkozni kíván, a tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár szülője által végzett munkából származnak, miközben e források lehetővé teszik az említett uniós polgár számára, hogy tíz éve anélkül kielégítse a saját szükségleteit és a családtagjainak szükségleteit, hogy igénybe kellene vennie e tagállam szociális segítségnyújtási rendszerét, nyilvánvalóan meghaladja azt a mértéket, amely az említett tagállam költségvetésének védelméhez szükséges.

47 Ráadásul a források elégséges jellegére vonatkozó feltételnek a jelen ítélet 42. pontjában ismertetetthez hasonló értelmezése ellentétes lenne a 2004/38 irányelv által megvalósítani kívánt céllal, vagyis – amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik – a tagállamok területén való szabad mozgás és tartózkodás azon alapvető és egyéni joga gyakorlásának megkönnyítésével, amelyet közvetlenül az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése biztosít az uniós polgároknak, továbbá az említett jog megerősítésével (2014. december 18-i McCarthy és társai ítélet, C-202/13, EU:C:2014:2450, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 Az eddigiekből következően az, hogy azok a források, amelyekre valamely kiskorú uniós polgár a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szempontjából hivatkozni kíván, a harmadik országbeli állampolgár szülője által a fogadó tagállamban végzett munkával szerzett jövedelmekből származnak, még akkor sem képezi akadályát annak, hogy teljesítettnek lehessen tekinteni a források elégséges jellegével kapcsolatos, az említett rendelkezésben meghatározott feltételt, ha e szülő e tagállamban nem rendelkezik tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel.

49 Végül az Egyesült Királyság kormánya a közrend fenntartásához kapcsolódó okokra hivatkozik annak érdekében, hogy igazolja a kiskorú uniós polgár tartózkodási jogának azon körülményből eredő korlátozását, hogy az e kiskorú személynek az Egyesült Királyságban tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár szülője által e tagállamban végzett munkából származó jövedelmek ki vannak zárva a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „elegendő források” fogalmából.

50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az uniós polgárok vagy családtagjaik tartózkodási jogától való eltérés igazolásaként a „közrend” fogalmát szigorúan kell értelmezni, oly módon, hogy annak tartalmát a tagállamok nem határozhatják meg egyoldalúan, az uniós intézmények ellenőrzése nélkül (2016. szeptember 13-i CS ítélet, C-304/14, EU:C:2016:674, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 A Bíróság így megállapította, hogy a „közrend” fogalma minden esetben azt feltételezi, hogy – a társadalmi rend megzavarásán túl, amelyet valamennyi jogsértés megvalósít – olyan valódi, közvetlen és kellően súlyos veszély álljon fenn, amely a társadalom valamely alapvető érdekét érinti (2016. szeptember 13-i CS ítélet, C-304/14, EU:C:2016:674, 38. pont).

52 Márpedig figyelembe véve az alapeljárás körülményeit, a főtanácsnok indítványának 78. pontjában foglaltakkal megegyezően meg kell állapítani, hogy a jelen ügyben nem teljesülnek az ahhoz megkövetelt feltételek, hogy közrendi okokból igazolni lehessen E. Bajratari első két gyermeke tartózkodási jogának abból eredő korlátozását, hogy az apjuk által jogellenesen végzett munkából származó jövedelmek ki vannak zárva a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „elegendő források” fogalmából.

53 Az eddigi megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy valamely kiskorú uniós polgár elegendő forrásokkal rendelkezik ahhoz, hogy ne jelentsen indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodása időtartama alatt, még akkor is, ha e források az e tagállamban tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár apja által jogellenesen végzett munkából származó jövedelmekből erednek.

## A költségekről

54 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

**Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját akként kell értelmezni, hogy valamely kiskorú uniós polgár elegendő forrásokkal rendelkezik ahhoz, hogy ne jelentsen indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodása időtartama alatt, még akkor is, ha e források az e tagállamban tartózkodási okmánnyal és munkavállalási engedéllyel nem rendelkező, harmadik országbeli állampolgár apja által jogellenesen végzett munkából származó jövedelmekből erednek.**

Aláírások